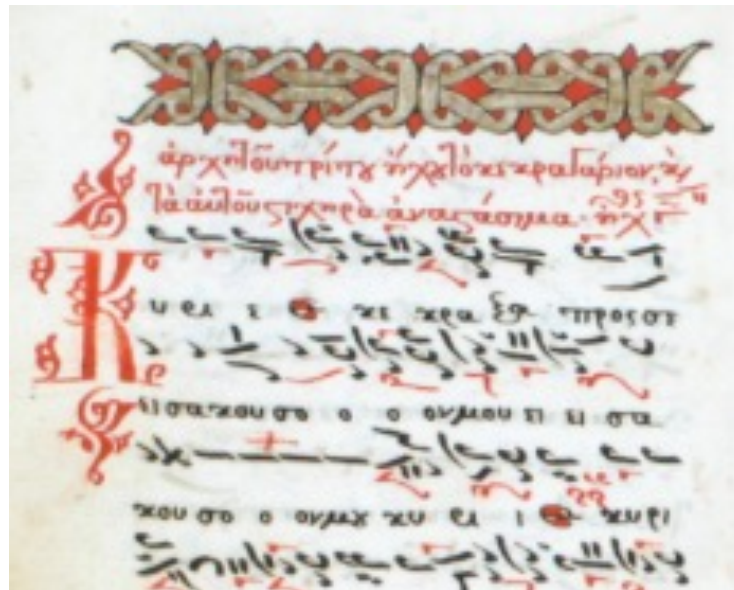

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Τμήμα Μουσικών Σπουδών

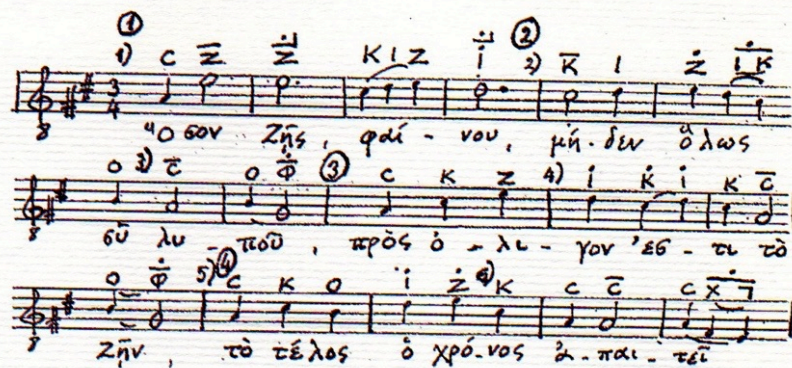
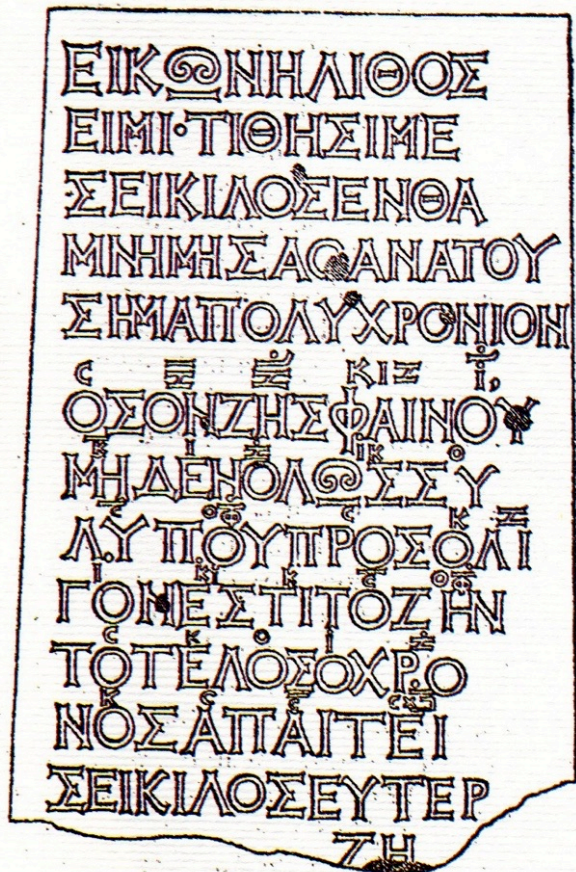
ΛΟΓΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Βυζαντινή μουσική σημειογραφία

Διδάσκων: Κυριάκος Καλαϊτζίδης

Αλφαβητική σημειογραφία στην ελληνική αρχαιότητα από τον 5^ο π.Χ. αι.

Ο «Επιτάφιος του Σεικίλου», επιτύμβια στήλη του 1^{ου} αι. μ.Χ., με χαραγμένο λαϊκό τραγούδι του 1^{ου} αι. π.Χ., σε μουσική σημειογραφία. Το πιο ευανάγνωστο δείγμα αρχαίας ελληνικής μουσικής.

The "Epitaph of Seikilos", grave-stone of the 1st cent. A.D. with a folk song of the 1st cent. B.C. The most complete and readable surviving musical score of ancient Greek music.

- Stelios Psaroudakis άρθρο στον Τόμο Ιστορίας, MediMuses, «Εν Χορδαίς» 2005.
- Pöhlman, E. & West M., Documents of Ancient Greek Music, Oxford 2001.

1 εικωνηλιθος
2 ειμι·τιθησιμε
3 σεικιλοσενθα
4 μνημησθανατου
5 σημαπολυχρονιον

σ ζ̄ ζ̄̇ κιζ ι̇
6 ο σονζησφαινου

κ̄ ι ζ̄̇ ι̇κ̄ ο
7 μηδενολωσσυ

σ̄ ο̇φ̄ σ κ ζ
8 λυπουπροσολι-

ι κ̄ι κ σ̄ ο̇φ̄
9 γονεστιτοζην

σ κ ο ι ζ̄
10 τοτελοσχρο-

κ̄ σ σ̄ σ̄χ̄̇
11 νοσπαιτει

12 σεικιλοσευτερ(που)
13 ζη [

Περίπου 62 αποσπάσματα
αρχαίας ελληνικής μουσικής
με αλφαβητική σημειογραφία
έως τον 3ο αιώνα μ.Χ.

Βυζαντινή παρασημαντική

Εκφωνητική σημειογραφία από τον 6^ο έως και τον 15^ο αι.

Ο παλαιότερος κώδικας, τέλη 8^{ου} - αρχές 9^{ου} αι. *Ευχολόγιον*.
Greek codex 336, Barberini collection, the Vatican Library.

Νευματική σημειογραφία από το 950 μ.Χ. περίπου.

Ο αριθμός των σωζόμενων μουσικών χειρογράφων (10^{ος}-19^{ος} αι.) είναι περίπου 8.500 (περίπου 3.000.000 σελίδες).

Το πρώτο έντυπο βιβλίο MB εκδόθηκε στα 1820.

Από το 1820 έως το 1899 εκδόθηκαν περί τα 320 βιβλία MB.
Εκφωνητική και σημειογραφία.

Τα εκφωνητικά σημάδια

↗	↗	Oxeía to Oxeía,
↘	↘	Vareíai to Vareíai, (Bareiae to Bareiae)
⋪	⋪	Kathistaí Kathistaí, (Cathistae Cathistae)
~	+	Syrmatikí and Teleía, (Syrmatice and Teleia)
ω	+	Paraklitikí and Teleia, (Paraclitice and Teleia)
⋋	⋋	Ypókrisis Ypókrisis, (Hypocrisis Hypocrisis)
✓	✓	Kremastaí Kremastaí, (Cremastae Cremastae)
↶	↗	Ap' éso Exo,
↗	+	Oxeía and Teleía,
∴	∴	Kentímata Kentímata, (Centemata Centemata)
↶	↶	Apóstrofos Apóstrofos, (Apostrophe Apostrophe)
⋪	+	Synémva and Teleia, (Synemba)
↗		Oxeíai Diplaí (Oxeiae Diplae)
↘		Diplaí Vareiaí, (Diplae Bareiae)
∴	↶	Kentímata and Apóstrofi (2 apostrophes)

Ευαγγέλιο, Ι. Μ. Ιβήρων
Άγιον Όρος
11^{ος} αι.

Σημειογραφική περίοδος (10^{ος} – 21^{ος} αι.)

Μέχρι την εισαγωγή της Νέας Μεθόδου, το 1814, η σημειογραφία είχε στενογραφικό χαρακτήρα χρησιμοποιώντας συνδυασμούς αφώνων και φωνητικών σημαδιών για να καταγράψει συγκεκριμένες εκτεταμένες μουσικές γραμμές.

Τα σημάδια της βυζαντινής μουσικής μπορούν να χωριστούν σε τέσσερις ενότητες:

A. Οι δύο μεγάλες κατηγορίες, δηλαδή τα άφωνα και τα φωνητικά σημάδια και

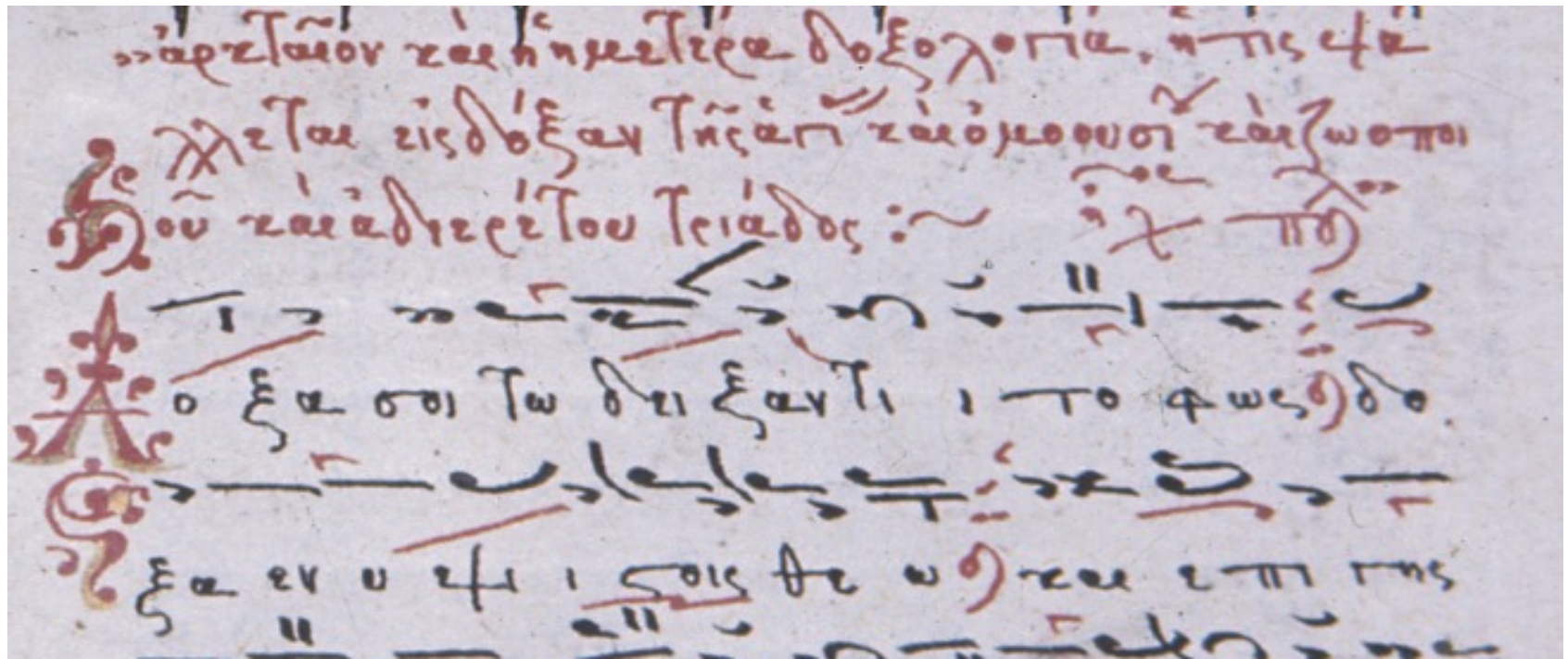
B. Δύο άλλες κατηγορίες, τα φθορικά και ηχητικά σημάδια.

α) Πρώτη περίοδος: Πρώιμη βυζαντινή σημειογραφία (950 - 1177)

β) Δεύτερη περίοδος: Μέση πλήρης βυζαντινή σημειογραφία, η λεγόμενη στρογγύλη σημειογραφία (1177 – 1670)

γ) Τρίτη περίοδος: Μεταβατική, εξηγητική βυζαντινή σημειογραφία (1670 – 1814)

δ) Τέταρτη περίοδος: Νέα αναλυτική Βυζαντινή σημειογραφία ή Νέα Μέθοδος (1814 - σήμερα)

Πρώτη περίοδος:
Πρώιμη βυζαντινή σημειογραφία
(950 - 1777)

Πίνακας σημαδιών με το όνομα
«μελωδήματα».

Κώδικας I. M. Μεγίστης Λαύρας,
Άγιον Όρος (Γ 67, φ 159α), β΄
ήμισυ 10^{ου} αι.

“Αρχή συν Θεώ αγίω των
μελοδημάτων ...”

Η έννοια του μελωδήματος δεν
είναι ένας φθόγγος, αλλά μια
μουσική φράση.

† ς̄ ω̄ θ̄ ω̄, δ̄ γ̄ χ̄ δ̄: τῶν μελωδημάτων:
φ̄ θ̄ ο̄ ρ̄ ᾱ ι, β̄. ζ̄. ἡ̄ χοῑ δ̄ ε̄, τ̄ ᾱ κ̄ ε̄ ρ̄ ε̄. μ̄ ᾱ σ̄ ο̄ ι, τ̄ ρ̄ ε̄ σ̄.
φ̄ θ̄ ο̄ ρ̄ ᾱ ι, β̄. π̄ λ̄ ᾱ ι ο̄ ι, ᾱ: φ̄ ο̄ ρ̄ η̄, δ̄. φ̄ ο̄ ρ̄ η̄ β̄. φ̄ ο̄ ρ̄ η̄, γ̄.
φ̄ ο̄ ρ̄ η̄, δ̄. φ̄ ο̄ ρ̄ η̄, ε̄. φ̄ ο̄ ρ̄ η̄, ζ̄. φ̄ ο̄ ρ̄ η̄, ζ̄. ἡ̄ γ̄ ω̄ γ̄ τ̄ λ̄ ᾱ ι:
ὀ̄ λ̄ ἰ̄ γ̄ μ̄, ε̄. γ̄ ο̄ ρ̄ ἰ̄ μ̄, ε̄. ψ̄ ἰ̄ λ̄ ο̄ μ̄, ψ̄. χᾱ μ̄ μ̄ λ̄ λ̄ ο̄ μ̄, χ̄. ῑ ᾱ ῑ. φ̄ θ̄.
ἰ̄ σ̄ ο̄ μ̄. —. σ̄ ᾱ ζ̄ ἰ̄ μ̄ λ̄ τ̄ ᾱ ... π̄ ὁ̄ ρ̄ η̄ χ̄ ο̄ ρ̄ η̄. —. ἀ̄ ρ̄ ο̄ σ̄ ἀ̄ π̄ ο̄ ἰ̄ ο̄ ρ̄ ἰ̄ ο̄.
ὀ̄ ρ̄ ἰ̄ ᾱ ι, // ῑ ᾱ ρ̄ ἰ̄ ᾱ ι, δ̄. ἀ̄ π̄ ο̄ σ̄ ἀ̄ ρ̄ ο̄ σ̄, γ̄. ἀ̄ π̄ ο̄ ὁ̄ θ̄ ρ̄ μ̄ ᾱ, γ̄.
ἀ̄ π̄ ο̄ ὁ̄ θ̄ ρ̄ μ̄ ᾱ, ψ̄. ῑ μ̄ ε̄ ἰ̄ σ̄ μ̄ ᾱ, γ̄. ῥ̄ ὀ̄ θ̄ ῡ μ̄ ω̄ μ̄ ᾱ. π̄ ἰ̄ ω̄ σ̄ τ̄ μ̄ ᾱ ι, γ̄.
τ̄ ἰ̄ μ̄ ᾱ γ̄ μ̄ ᾱ ι, γ̄. ἀ̄ ρ̄ ᾱ τ̄ ρ̄ ἰ̄ χ̄ τ̄ ο̄ μ̄ ᾱ ι, μ̄. // σ̄ ὁ̄ ρ̄ ἰ̄ ᾱ ι, γ̄.
σ̄ ἰ̄ ω̄ ᾱ γ̄ μ̄ ᾱ ι, δ̄. μ̄ ε̄ τ̄ ᾱ ἀ̄ ρ̄ ο̄ ῡ. Δ̄ δ̄. ὀ̄ φ̄ ἀ̄ μ̄ ἰ̄ σ̄ μ̄ ᾱ ι, γ̄.
θ̄ ὀ̄ μ̄ ᾱ ι, θ̄ ῡ. λ̄ ὀ̄ μ̄ ᾱ ι, γ̄. τ̄ ρ̄ ἰ̄ ᾱ ι, λ̄. τ̄ ὀ̄ ᾱ μ̄ ᾱ ι, λ̄. ρ̄ ᾱ.
κ̄ ρ̄ ᾱ τ̄ ἰ̄ μ̄ ᾱ ι, ε̄. // ἀ̄ π̄ ο̄ σ̄ ἰ̄ ζ̄ ω̄, ε̄. ε̄. ἰ̄ δ̄ ὀ̄ σ̄ ἰ̄. φ̄ θ̄ ο̄ ρ̄ ἰ̄ ᾱ ι, φ̄.
ἰ̄ γ̄ η̄ φ̄ θ̄ ο̄ ρ̄ ᾱ, λ̄ φ̄. κ̄ ᾱ τ̄ ἰ̄ μ̄ ᾱ ι, τ̄ ο̄ ρ̄ ἰ̄ μ̄ κ̄ ο̄ μ̄. —. γ̄ ᾱ ἰ̄ σ̄ μ̄ ᾱ ι, γ̄.
τ̄ ἰ̄ φ̄ ἰ̄ ᾱ σ̄ μ̄ ᾱ ι, ζ̄. κ̄ ο̄ ρ̄ ὀ̄ θ̄ ῡ μ̄ ᾱ ι, λ̄. χ̄ ο̄ ρ̄ ὀ̄ θ̄ ῡ μ̄ ᾱ ι, λ̄. γ̄. ῥ̄ ὀ̄ θ̄ π̄ ὀ̄ θ̄ ῡ μ̄ ᾱ ι.
π̄ ὁ̄ ρ̄ ὀ̄ θ̄ ῡ μ̄ ᾱ ι, γ̄ μ̄. π̄ ὁ̄ ρ̄ ὀ̄ θ̄ ῡ μ̄ ᾱ ι, γ̄. ἡ̄ χ̄ ἰ̄ δ̄ ὀ̄ θ̄ ῡ μ̄ ᾱ ι, γ̄.
μ̄ ὀ̄ ρ̄ ὀ̄ θ̄ ῡ μ̄ ᾱ ι, ε̄. ὀ̄ θ̄ ὀ̄ θ̄ ῡ μ̄ ᾱ ι, γ̄. κ̄ ο̄ ρ̄ ὀ̄ θ̄ ῡ μ̄ ᾱ ι, λ̄. ζ̄. τ̄ ρ̄ ἰ̄ μ̄ κ̄ ἰ̄ μ̄ ᾱ ι.
τ̄ ρ̄ ἰ̄ μ̄ κ̄ ἰ̄ μ̄ ᾱ ι, μ̄. γ̄ ο̄ ρ̄ ἰ̄ σ̄ μ̄ ᾱ ι, ε̄. #.

Olígon	α	Lemí (Lemoi)	ⲁ
Gorgón	β	Dío (Two)	Ⲃ
Psilón	ⲃ	Tría (Three)	ⲃ
Hamilón (Chamelon)	×	Téssera	Ⲅ
Vathí (Bathy)	ⲅ	Kratímata (Cratemata)	ⲅ
Íson	—	Ap'Éso Éxo	Ⲇ
Saxímata	...	Fthorá (Phthora)	ⲇ
Párihon (Parechon)	Ⲉ	Imífthora (Hemiphthora)	Ⲉ
Stavrós apó dexiá (Cross on the right)	ⲉ	Katáva Tromikón	ⲉ
Oxeíai (Oxeiae)	//	Pelastón	Ⲋ
Vareíai (Bareiae)	ⲋ	Psifistón (Psephiston)	ⲋ
Apóstrofos (Apostrophe)	Ⲍ	Kóntevma (Conteuma)	Ⲍ
Apóderma	ⲍ	Xórevma (Choreuma)	ⲍ
Apóthema	Ⲏ	Rápisma	Ⲏ
Klásma	ⲏ	Parakálesma	ⲏ
Révma (Rheuma)	Ⲑ	Paraklitikí (Paraclitice)	Ⲑ
Píasma	ⲑ	Ihádin (Echadin)	ⲑ
Tínagma	Ⲓ	Naná	Ⲓ
Anatríhisma	ⲓ	Pétasma	ⲓ
Seísma	Ⲕ	Kóndevma (Condeuma)	Ⲕ
Sýnagma	ⲕ	Tromikón	ⲕ
[Sýnagma] metá stavrou (with a cross)	Ⲍ	Strangísmata	Ⲍ
Ouránisma	ⲍ	Gronthísmata	ⲍ
Théma	Ⲏ	Teleía	Ⲏ

Από τα μελωδήματα μόνο έξι είναι σημάδια που αφορούν διαστήματα.

Σύνοψη και αξιολόγηση των ευρημάτων της έρευνας για τη σημειογραφία της πρώτης περιόδου από τον Oliver Strunk στο **Specimina Notationum Antiquorum, Monumenta Musicae Byzantinae, Haunia** (Κοπεγχάγη) 1966).

Ένας πραγματικός άτλαντας της σημειογραφίας αυτής της περιόδου.

Δύο τύποι σημειογραφίας: ο ένας απλούστερος και ο άλλος πιο περίτεχνος, με περισσότερα μελίσματα και μελωδήματα.

Σχεδόν όλα τα Ειρμολόγια είναι γραμμένα με την απλή σημειογραφία, ενώ τα Στιχηράρια και τα Τριώδια με την πιο περίπλοκη και μελισματική σημειογραφία.

Αγιορειτική ή Chartres, από τον Αθωνικό κώδικα Γ67 της Ι. Μ. Μεγίστης Λαύρας Αγ. Όρους - Άθω που χρονολογείται από τον 10^ο αι.

Αγιοπολίτικη (Ιερουσαλήμ) ή Coislin, από τον κώδικα Coislin 220 (11^{ος} αι.) που φυλάσσεται στη Bibliothèque Nationale στο Παρίσι.

Ειρμολόγιο γραμμένο στην Ιερουσαλήμ, το οποίο καταγράφει την μουσική παράδοση της Μονής του Αγίου Σάββα.

πρὸς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα· τὸν ἄρχοντα οὐκ ἐμνήσθη·

προφωρητοῖς οὐκ ἔφη· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἀφ' ἑμῶν ἑμῶν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν· ἐμνήσθη δὲ τῶν προφωρητοῦν·

ἢ β:

Ὁ ἄρχοντας οὐκ ἐμνήσθη· τὸν ἄρχοντα οὐκ ἐμνήσθη·

Ὁ ἄρχοντας οὐκ ἐμνήσθη· τὸν ἄρχοντα οὐκ ἐμνήσθη·

Ὁ ἄρχοντας οὐκ ἐμνήσθη· τὸν ἄρχοντα οὐκ ἐμνήσθη·

Ὁ ἄρχοντας οὐκ ἐμνήσθη· τὸν ἄρχοντα οὐκ ἐμνήσθη·

Ὁ ἄρχοντας οὐκ ἐμνήσθη· τὸν ἄρχοντα οὐκ ἐμνήσθη·

Ὁ ἄρχοντας οὐκ ἐμνήσθη· τὸν ἄρχοντα οὐκ ἐμνήσθη·

Ὁ ἄρχοντας οὐκ ἐμνήσθη· τὸν ἄρχοντα οὐκ ἐμνήσθη·

Ὁ ἄρχοντας οὐκ ἐμνήσθη· τὸν ἄρχοντα οὐκ ἐμνήσθη·

Ὁ ἄρχοντας οὐκ ἐμνήσθη· τὸν ἄρχοντα οὐκ ἐμνήσθη·

Ὁ ἄρχοντας οὐκ ἐμνήσθη· τὸν ἄρχοντα οὐκ ἐμνήσθη·

Ὁ ἄρχοντας οὐκ ἐμνήσθη· τὸν ἄρχοντα οὐκ ἐμνήσθη·

«Μετά μύρων προσελθούσαι» Β' Εωθινό. Εμβληματικό χφ (Αγιορειτική ή Chartres σημειογραφία) από την Κπολη.

I. M. Μεγίστης Λαύρας Γ67, φ 151r (11ος αι.).

Δεύτερη περίοδος: Μέση πλήρης βυζαντινή σημειογραφία, η λεγόμενη στρογγύλη σημειογραφία (1177 – 1670)

Λίγες εκατοντάδες κωδίκων και τις εξής θεωρητικές πηγές:

Αγιοπολίτης (αρχές 14^{ου} αι.), Εργασία για τη Μουσική Θεωρία. Έκδοση του Jörgen Raasted CIMAGL (Cahiers de l'Institut du Moyen Age Grec et Latin), Κοπεγχάγη 1983.

Ανωνύμου **Προθεωρία της Παπαδικής [ή Ψαλτικής] Τέχνης**, στα μέσα του 14^{ου} αι.

Μέθοδος σημαδιών και θέσεων, Ιωάννη Γλυκύ του Πρωτοψάλτη (πρώτο μισό του 14^{ου} αι.)

Ιωάννης Παπαδόπουλος Κουκουζέλης, ο Μαΐστωρ (χφ ΕΒΕ 2458, έτος 1336)

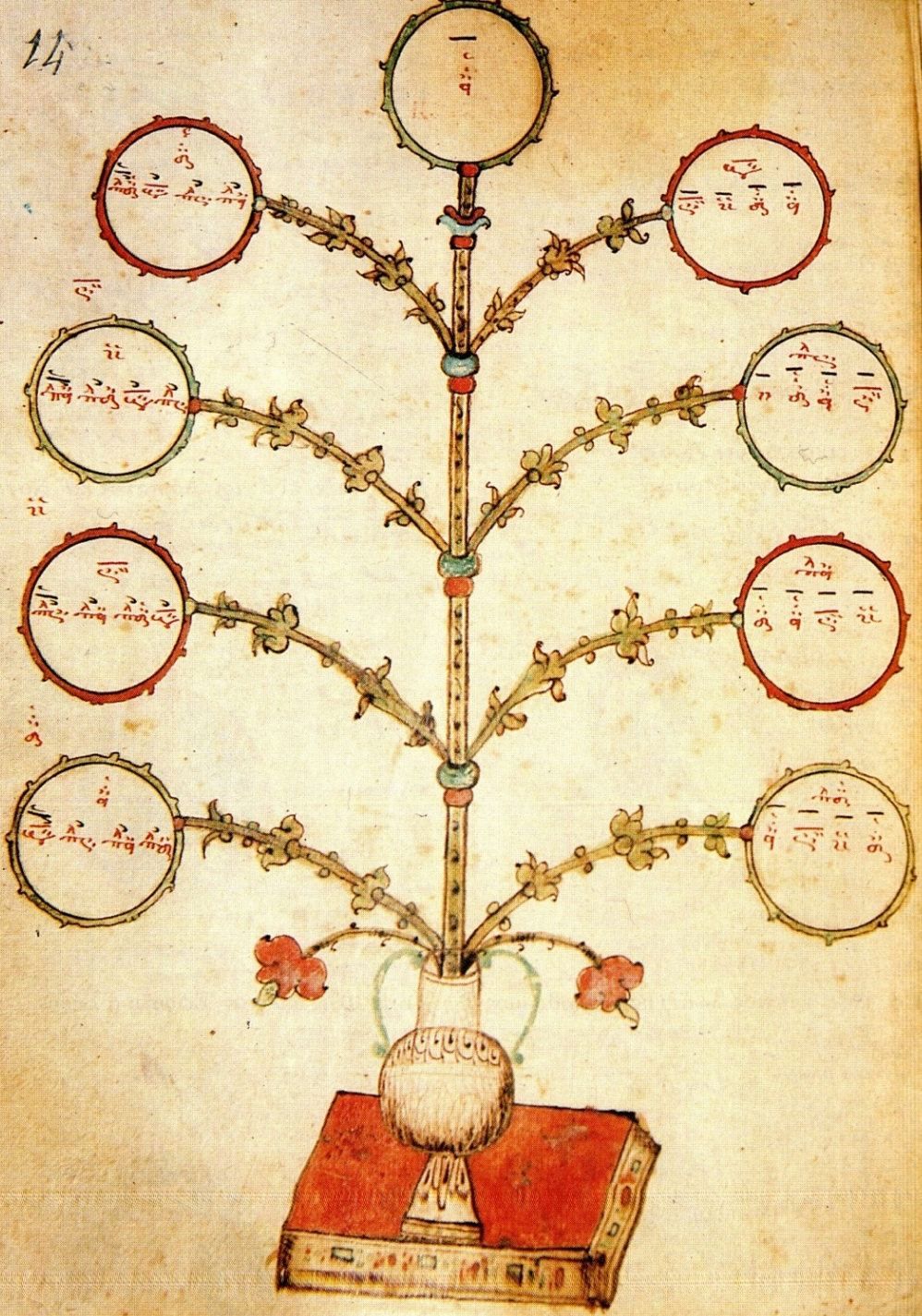
Γρ. Θ. Στάθης, *Η μέθοδος θέσεων του Ιωάννη Κουκουζέλη και η εφαρμογή της*, μονογραφίες του Δανικού Ινστιτούτου στην Αθήνα, τόμος 2, 1993].

Γαβριήλ Ιερομόναχος της Μονής των Ξανθοπούλων (μέσα του 15^{ου} αι.)

Gabriel Hieromonachos, *Abhandlung über den Kirchengesang*, herausgegeben von Christian Hannick und Gerda Wolfram, (Monumenta Musicae Byzantinae - Corpus Scriptorum de Re Musica, τόμος I), Wien 1985.

Μανουήλ Χρυσάφης Λαμπαδάριος (Ι. Μ. Ιβήρων 1120, αυτόγραφος κώδικας, έτος 1458).

Επιμέλεια: Dimitri Conomos, (Monumenta Musicae Byzantinae - Corpus Scriptorum de Re Musica, τόμος II, Wien 1985).

Equality

Ison

Δεύτερη περίοδος: πίνακας σημαδιών

*Ascent:***a) Sómata (Bodies)**

Oligon***one voice***

Oxeía

one voice

Petastí

one voice

Pelastón

one voice

Koufisma

one voice

and Petastokoufisma

and Kratimokoufisma

Kentímata

one voice

b) Pnévmata (Spirits)

Kéntima

two voices

Ypsilí

four voices

Descent:**a) Bodies**

Apóstrofos

one voice

Two Apóstrofi

one voice

(or Sýndesmi [=Connectors])

Aporroí or Yporroí

two voices (one+one)

Kratimoÿpórroun

two voices (one+one)

b) Spirits

Elafrón

two voices

Hamilí

four voices

*

Voiceless Signs
(or Hand Motions)

ι	[Mikrón (Small) Ison]
∩	Varía
∩	Piasma
∩	Lýgisma
∩	Psifistón
∩	Omalón
∩	Paraklitikí
∩	Parakálesma
∩	Éteron Parakálesma
∩	Kýlisma
∩	Antikénoma
∩	Antikenokýlisma
∩	Tromikón
∩	Ekstreptón
∩	Sýnagma
∩	Tromikosýnagma
∩	Tromikoparakálesma
∩	Psifistosýnagma
∩	Psifistoparakálesma
ι	Gorgón
ι	Argón
∩	Gorgosýntheon
∩	Argosýntheon
∩	Éteron Argosýntheon
∩	Stavrós
∩	Thematismós Éso
∩	Thematismós Éxo
∩	Thes kai Apóthes
∩	Théma Aploún
∩	Ouránisma
∩	Hórevma
∩	Apóderma
∩	Epérgema
∩	Seísma
∩	Xirón Klásma

Argies

ⲁ	Énarxis
"	Diplí
ⲃ	Krátima
Ⲅ	Syýdesmi
ⲅ	Tsákisma or Klásma

Fthorá (Variations on the letter F)

Ⲗ	Fthorá of mode I
ⲗ	“ “ mode II
Ⲙ	“ “ mode III naná
ⲙ	“ “ mode IV
Ⲏ	“ “ I plagial mode
ⲏ	“ “ II plagial mode
Ⲑ ⲗ	“ “ III the varýs mode
ⲑ	“ “ IV plagial tone mode
Ⲓⲗ	Imífonon (abbreviation)
ⲓⲗ	Imífthoron (abbreviation)

Ihímata (Echemata, Intonations) or Martyries

Ⲓⲗ	Mode I	Ananeanes or Ananes
Ⲓⲗ ⲓ	Mode II	Neanes
Ⲓⲗ	Mode III	Nana
Ⲓⲗ	Mode IV	Ayia
Ⲓⲗ	I plagial Mode	Aneanes
Ⲓⲗ	II plagial Mode	Neheanes and Nenano
Ⲓⲗ	III varys Mode	Aanes
Ⲓⲗ	IV plagial Mode	Neagie

Synágmata or Gorgótites (Tempo signs)

˘	Gorgón
˘	Argón
⇒	Gorgosýnthon
⇒	Argosýnthon

Μερικοί συνδιασμοί
φωνητικών σηµαδιών

A. Subjection of the sómata (bodies) of ascent:

a) to the spirits:

olígon	ⱱ	Ⱳ	ⱳ
oxeía	ⱱ	Ⱳ	ⱳ
petastí	ⱱ	Ⱳ	ⱳ
pelastón	ⱱ	Ⱳ	ⱳ
kóúfisma	ⱱ	Ⱳ	ⱳ

The kentímata are neither bodies nor spirits, but a neutral sign.

b) to the íson (“are dominated and made voiceless by the íson”)

olígon	ⱱ
oxeía	Ⱳ
petastí	ⱳ
pelastón	ⱴ
kóúfisma	Ⱶ

But the combinations of bodies and spirits are also dominated by the íson.

c) to the voices of descent (“all ascending voices are subject to those of descent and are placed alongside them thus”)

olígon	ⱱ	Ⱳ	ⱳ	ⱴ	Ⱶ	ⱶ	ⱷ
oxeía	ⱱ	Ⱳ	ⱳ	ⱴ	Ⱶ	ⱶ	ⱷ
petastí	ⱱ	Ⱳ	ⱳ	ⱴ	Ⱶ	ⱶ	ⱷ
pelastón	ⱱ	Ⱳ	ⱳ	ⱴ	Ⱶ	ⱶ	ⱷ
kóúfisma	ⱱ	Ⱳ	ⱳ	ⱴ	Ⱶ	ⱶ	ⱷ

B. Subjection of sómata of descent to (descending) pnévματα:

a) apóstrofos (apostrophe)

two apostrophes

ⱱ	Ⱳ
ⱳ	ⱴ

b) the yporroí (hyporrhoe) is subjected to the píasma and becomes seísma (seísma)

the kratimoýpórroun is subjected to the omalón (homalon) and becomes argosýn্থeton

Combination of Sómata

a) Ascending. Almost all the combinations have to do with the kentímata. The signs are interwoven or intermingled, thus revealing their relationship to another Byzantine fine art, that of embroidery (kentitiki).

olígon	—	—	—	—		
oxeía	—	—				
petastí	—	—	—	—	—	—
pelastón	—	—	—	—	—	—
koúfisma	—	—	—	—		

b) Descending.

c) By subjection.

Composition or Combination

of the Sómata and Pnévmata to indicate an interval greater than the tetrachordia (a fifth).

a) Ascending:

olígon	—	—	—	—	—	—
oxeía	—	—	—	—	—	—
petastí	—	—	—	—	—	—
pelastón	—	—	—	—	—	—
koúfisma	—	—	—	—	—	—
kéntima						
ypsilí	—	—	—	—	—	

b) Descending:

apóstrofos

ϝ Ϟ ϟ

two apóstrofi

Ϡ ϡ Ϣ

(or sýndesmi)

elafrón

ϣ ϣ

hamilí

Ϥ Ϥ

«Θέσις γαρ λέγεται η των σημαδίων ένωσις, ήτις αποτελεί το μέλος. Καθώς γαρ εν τη Γραμματική των είκοσι τεσσάρων στοιχείων η ένωσις συλλαβισθείσα αποτελεί τον λόγον, τον αυτόν τρόπον και τα σημάδια των φωνών ενούνται επιστημόνως και αποτελούσι το μέλος και λέγεται το τοιούτον τότε θέσις.»

Μανουήλ Χρυσάφης Λαμπαδάριος (l. M. Ιβήρων 1120, αυτόγραφος κώδικας, έτος 1458).

Ἦχος ᾠδῆς

Ἦχος ᾠδῆς Πα

1. F G C D
Προ τυ πω ων

2. D F E FG E D C
την α α να σα α σιν

3. C DE F G F E D
την ση η η η η η η η ην Χρι ι ι σα ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε

Athens, National Library Codex 886 (end of XVth C), fol. 379v:
 "On the 6th of the same month [August], at the Transfiguration of the Saviour Jesus Christ. Apo chorou; hoi homou."

Metochion Panagiu Taphou Codex 732 (autograph of Chourmouzos, circa 1825).
 "Heteron sticheron, for the same feast [of the Transfiguration] by Theodoros Manougras; embellished [ekallōpisthē] by Xenos Koronēs, domestikos apo chorou." [Transcription into modern notation by author.]

Τρίτη περίοδος: Μεταβατική, εξηγητική βυζαντινή σημειογραφία (1670 – 1814)

Βαθμιαίες αλλαγές που σχετίζονται με τις αλλαγές στη μελοποιία.

Και τα δύο, δηλαδή οι σημειογραφικές και οι συνθετικές αλλαγές οδήγησαν σε μια οριστική και συστηματική αναθεώρηση των κανόνων μουσικής γραφής.

Τέσσερα ξεχωριστά χαρακτηριστικά που καθόρισαν αυτές τις αλλαγές:

- Ο «καινοφανής καλλωπισμός» και οι «νέες θέσεις»
- Η «εξήγηση» ή «ανάλυση» της σημειογραφίας
- Η «σύντμηση»
- Η σταδιακή εξαφάνιση ορισμένων αφώνων σημαδιών

αὐτὰ φιλοθεάμονες πλῆθος τῶν μουσικῶν τε
ἐνδρ' ἐν τλήθει τέπειτος κορέσθητε ἀφθόνως. 277
...ων μουσικῆν μαθῆναι
...των ἐπαινέσει εὐθεῖαν
...εὐθεῖαν ποιῶν ὑπομῶν
...να ἀεὶ εὐθεῖαν ποιῶν
...κας ἢ μετ' εὐθεῖαν ποιῶν
...σφονισμον, καὶ φούρον τοῦ
...ριίου μηνηνηνηνηνηνη
...νηνηνη πρὸς τὸν διδάσκαλον
...δουκάτα εἰς τὰς χεῖρας
...αααααααααα

«Ο θέλων μουσική μαθεῖν...»

Παναγιώτης Χρυσάφης ο Νέος
Β΄ ήμισι 17^{ου} αι.
Ι. Μ. Ιβήρων, Άγιον Όρος

Ο θέλων μουσικήν μαθεῖν
καὶ θέλων ἐπαινείσθαι
θέλει πολλές υπομονάς
θέλει πολλές ημέρας
τιμὴν πρὸς τὸν διδάσκαλον
δουκάτα εἰς τὰς χεῖρας
τότε να μάθει ο μαθητής
καὶ τέλειος να γένηι.

Τέταρτη περίοδος: Νέα αναλυτική Βυζαντινή σημειογραφία ή Νέα Μέθοδος (1814 - σήμερα)

Η μεταρρύθμιση της σημειογραφίας από τους Τρεις Δασκάλους: Χρύσανθο Μαδύτου, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Χουρμούζιο Χαρτοφυλάκα.

- Κατάργηση πέντε σημαδιών και όλων των μεγάλων υποστάσεων χειρονομίας εκτός από έξι.
- Εισαγωγή νέων σημαδιών (μαρτυρίες και φθορές), σαφής προσδιορισμός χρόνου.
- Εισαγωγή μονοσύλλαβης παραλλαγής, κατάργηση της πολυσύλλαβης.
- Καθορισμός διαστημάτων, «κλιμάκων», και ενέργειας των φθορών.

Το περιεχόμενο των θέσεων αυτών και των μεγάλων υποστάσεων «εξηγήθηκε» πλήρως στην αναλυτική Νέα Μέθοδο από τους Τρεις Δασκάλους και τους πρώτους μαθητές τους, ένα έργο τεράστιας διάστασης και σπουδαιότητας, δημιουργώντας ένα σύνολο περισσότερων από εξήντα δύο ογκώδεις κώδικες, κατά το πλείον αδημοσίευτους.

Η εγκύκλιος του Πατριάρχη Γρηγορίου του Ε΄.

Κοσμική μουσική στη χειρόγραφη παράδοση της Ψαλτικής τέχνης

- 15 χειρόγραφα και
- 61 φυλλάδες, σπαράγματα, μεμονωμένα φύλλα
- Σύνολο 4.200 σελίδων που περιέχουν κοσμική μουσική της Ανατολής
- 66 επώνυμοι συνθέτες (Έλληνες, Τούρκοι, Πέρσες, Άραβες, Εβραίοι) και πολλοί ανώνυμοι
- Σύνολο 1058 έργων και ορισμένων άλλων που είναι ημιτελή

πέρσικον

[Handwritten musical notation and Greek text in a medieval style, featuring a large initial 'Π' and various rhythmic markings.]

Πέρσικον
 Α γ γ α α α σ γ ε ν ε α λ ν α η η η η
 Α ρ γ ι γ ι γ ι α τ ο γ γ ο γ γ ο γ γ ο ρ ι γ γ ι
 Σύνθεση του Ἄβδ Αλ-Καδερ Αλ-Μαράγχι (1353 - 1435)

ΕΒΕ 2401, αι. ιε', φ 122ν· γραφέας άδηλος.
 «Πέρσικον», Αρ γι γι γι α το γγο γγο γγορ ρι γγι
 Σύνοθεση του Ἄβδ Αλ-Καδερ Αλ-Μαράγχι (1353 - 1435),

Θρηνη
 Πιφαλλόμεν... εδοξω παρ...
 Παρισταμε...
 αυρωω...
 αυρωω...
 κ'ετομ...
 θρημου...
 τεκνον...
 πωυπο...
 πωυπο...
 τον...
 εξε...
 ο...
 τυ...
 ιδου...
 α...
 κ'...

Duke 45, ιε' αι. (τέλη), φ 44r· γραφέας ο'Αγγελος Γρηγορίου. Μοιρολόι τῆς Παναγίας Παρισταμένη τῷ Σταυρῷ.

Μουσική παράλληλη
11

~ ποιήμα του Γεωργίου Θεριανού από τη
Χαΐα.

Περί του θανάτου όταν ή ψυχή φοβήτε // τόν
άποχωρισμόν του σώματος:

Handwritten musical score with lyrics. The lyrics include:
Κόσμε χε // αφήνοσε κ' αποχωρίζομέ σε...
... ριζομια σι...
... ριζομια σι...
... κη με χειλοι πρι...
... χη... καιτρομασι...
... κοορμη...
... αν... κειστηρτην...
... αν... κειστηρτην...
... αν... κειστηρτην...
... αν... κειστηρτην...
... αν... κειστηρτην...

Όλυμπιωτίσσης 1883, ιστ' αί., φφ 12ν-13ν· γραφέας άδηλος.
Ποίημα Γεωργίου Θεριανού «Περί του θανάτου όταν ή ψυχή φοβήτε // τόν άποχωρισμόν του σώματος».

Κόσμε χε // αφήνοσε κ' αποχωρίζομέ σε...

Handwritten musical notation in Greek script, featuring a large decorated initial 'Α' on the left side. The text is written in a cursive style, likely a form of Byzantine or Ottoman Greek. The notation includes various symbols, including a large 'Α' and several lines of text with musical notes and clefs.

Τασνήφ πέρσικον
Αχ γιαριμ,
ετερουδρηττερι' τ'ινα
πιλλιλιρ

'Abd Al-Qadir Al-
Maraghi (1353 -
1435),
ήχος α',
Λειμώνος 259,
184r.

Handwritten Greek text on page 120r, featuring musical notation. The text includes several lines of lyrics with neumes above them. Some words are clearly legible, such as "καταχαίρει", "καταχαίρει", "καταχαίρει", "καταχαίρει", "καταχαίρει", "καταχαίρει", "καταχαίρει", "καταχαίρει", "καταχαίρει", "καταχαίρει".

Handwritten Greek text on page 120v, featuring musical notation. The text includes several lines of lyrics with neumes above them. Some words are clearly legible, such as "καταχαίρει", "καταχαίρει", "καταχαίρει", "καταχαίρει", "καταχαίρει", "καταχαίρει", "καταχαίρει", "καταχαίρει", "καταχαίρει", "καταχαίρει".

Ιβήρων 1189, αι. 15^η (1562), φφ 120r-127v· γραφέας ο Λεόντιος ιερομόναχος Κουκουζέλης. Το αρχαιότερο σημειογραφημένο ελληνικό τραγούδι Χαίρεσθε, κάμποι, χαίρεσθε.

**Χαίρεσθε, κάμποι, χαίρεσθε, χαίρεσθε τον καλόν μου
περδίκια κακανίσετε κι αποκοιμίσετέ τον.**

Ντος τι γιαλλαλλι ντος τουμ γαιλλαλλαλλε
ταραϊλινε ντος τουμ γιαγιαλαλε ταλλαλλαλλε
ταρλα ταρλα τανατιρινε.

Δάφνη και μερσίνη εσύ 'σαι και τα φύλλα σου μυρίζουν
και τα φύλλα σου μυρίζουν και χειμών' και καλοκαίρι.

**Έχω βοτάνιν της φιλιάς να σπείρω 'γω στες στράτες'
τα μονοπάτια τα περνά γοργά να με τη φέρουν.**

Ντος τι γιαλλαλλι ντος τουμ γαιλλαλλαλλε...

Τα πουλίτζα κοιλαδούνε 'γείρου δεν τον αγαπάς'
κάν παράσκυψε και πέμε, νιότερε, και τι γυρεύεις.

**Να συνηθίσει το πουλί να μπει στο περιβόλι
να κακανίζει τας αυγάς ω διά την ποθητήν μου.**

Ντος τι γιαλλαλλι ντος τουμ γαιλλαλλαλλε...

Το φιλίν το με ζητάς ακόμη ουκ ήρτεν ο καιρός
κι αυτό δύνομαι ποσώς ν' απομένω λυγερή.

α΄ στροφή / τερενούμ / α΄ επωδός

β΄ στροφή / τερενούμ / β΄ επωδός

γ΄ στροφή / τερενούμ / γ΄ επωδός

Χαίρεσθε, κάκαααμποι, χαι-κάμποι χαιρεσθε,
χαιρεσθε τον καλοoooooooooόν μου΄
περδί-περδίκια κααακανίσετεεεε
κι αποκοιμίσετεεεεεεεεεεέ τοοον.

Έχω βοοτα-βοτάνιν της να-της φιλιάς
να σπείρω γω στες στραααααααάτες΄
τα μο-τα μονοπαάτια τα περνααά
γοργά να με τη φεεεεεεεεεεέρουν.

Να συνηηηθιίσει το πουλί
να μπει στοοοο περιβοοοοοοοοοοόλι΄
να κακακακаниίξει τας αυγααάς
ω διά την ποθητηηηηηηηηήν μου.

ΕΛΛΕ ΓΕΛΛΕΛΛΙ ΓΕΛΛΕ ΓΕΛΛΕΛΛΙ
 ΓΕΛΛΕ ΓΕΛΛΕ ΓΕΛΛΕΛΛΕΛΛΕ ΓΕΛΛΕ
 ΓΕΛΛΕΛΛΙ ΓΕΛΛΕ ΓΕΛΛΕΛΛΙ
 ΓΕΛΛΕΛΛΕΛΛΙ ΓΕΛΛΕΛΛΕΛΛΙ
 ΓΕΛΛΕΛΛΕΛΛΕ ΓΕΛΛΕΛΛΕΛΛΙ
 ΓΕΛΛΕ ΓΕΛΛΕ ΓΕΛΛΕΛΛΕΛΛΕ
 ΕΤΙ ΕΡ ΕΕΙ ΑΥ ΕΜΠΕΡΤΙ
 ΧΟΥ Ψ ΕΣΦΡΑΚΙΟΛΓΙ ΑΡΑΜΕΑ
 ΠΑΥ ΕΝΤΟΣ ΑΠΟΣΤΟΡΑ
 ΛΛΕΤΙΛΑ ΡΑΝΤΙΛΑ ΡΑΝΤΙ Ψ

Στο ίδιο χφ (Ιβήρων 1189, αι. Ιστ' (1562):

Πέρσικον Γελλεγελλελλι... Ετϊερκϊαν, ήχος βαρύς

Στα Μεταβυζαντινά μουσικά χφφ σώζονται τα εξής έργα:

18 Ελληνικά τραγούδια (λόγια και δημώδη, 16^{ος} -19^{ος} αι.)

10 έργα λόγιας περσικής μουσικής

438 Φαναριώτικα τραγούδια

163 Πεσρέφια

52 Οργανικά σεμάγια

12 Ταξίμια

71 Σεγίρ

13 Κιάρια

1 Κιαρ νατίκ

81 Μπεστέδες

56 Φωνητικά σεμάγια

47 Σαρκιά

Και άλλα 150 έργα που δεν κατατάσσονται
σε κάποια συγκεκριμένη παράδοση

συναγωγή μαγαζοσίων ζουασι νικεφροσιγ

Handwritten musical notation on a five-line staff, including rhythmic markings and some illegible text.

Handwritten musical notation on a five-line staff, including rhythmic markings and some illegible text.

Handwritten musical notation on a five-line staff, including rhythmic markings and some illegible text.

Handwritten musical notation on a five-line staff, including rhythmic markings and some illegible text.

Handwritten musical notation on a five-line staff, including rhythmic markings and some illegible text.

Handwritten musical notation on a five-line staff, including rhythmic markings and some illegible text.

Επώνυμοι συνθέτες στο χφ Γριτσάνη 3

'Abd Al-Qadir Al-Maraghi (1353 - 1453), Mehmet Ağa [Kul] (- 1580;),
Ḥasan Cān (1490 - 1567), Gazi Giray Han II (1554 - 1607), Seyf el-
Mısrî (16^{ος} αι.), Ḥacı Kāşım (- 1600 ;), Emir-i Hacc (- 1600?; ή α΄ μισό
16^{ου} αι.), Ağa Mu'min (17^{ος} αι.;), Ali Beğ (17^{ος} αι.;), Riza Ağa (- 1650;),
Solak-Zâde Mıskaalî Mehmed Hemdemî Çelebî (- 1658), Murad Ağa
[Şeştârî], (1610 - 1673), Şerîf (; - 1680), Küçük Hatib (- 1700;), Reftâr
Kalfa (- 1700;), Itrî (Buhûrî-zâde Mustafa Efendi or/and Çelebi) (1638; -
1712), Δημήτριος Καντεμίρης (1673 - 1723), Kasım (Kaasim) [Mehmed]
(- 1730;)], Abdurrahmân Bâhir Efendu [Arab-zâde] (1680 - 1746),
Zakharıas Khanendeh (18^{ος} αι.), Hızır Ağa (; - 1760), Tanburi Haham
Musi (Moshe) (; - 1770;), Τζώρτζης 18^{ος} αι.), Ahmet Ağa [Musâhib
Seyyid, Vardakosta] (1728? – 1794).

Handwritten text in a cursive script, likely a personal letter or document. The text is written on aged, yellowed paper and is oriented vertically. The script is dense and fills most of the page.

Αρ. 60
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κ.Α. ΨΑΧΟΥ

ΒΚΨ 60
Χρ Πέτρου Πελοποννησίου

**Επώνυμοι συνθέτες στα χφφ ΒΚΨ – Αρχείο Γρηγορίου
Πρωτοψάλτου (ντοσιέ), 60 & 137:**

Behrâm Ağa [Nefiri] (- 1560;), Riza Ağa (- 1650;), Σαατ-τζή
[Muzaffer (Sâatçî Mustafa Efendi)] (- 1710;), Hasan Ağa
[Benli, Tanbûrî, Musâhib-i Şehriyârî] (1607 - 1662), Tanburi
Haham Musi (Moshe) (; – 1770;), Emir-i Hacc (- 1600; ή β΄
μισό 16^{ου} αι.).

Σείφ μισείν ναζιρεσί, μακάμ αράκ, τουγιέκ, Γριτσάνη 3, 61v → **Irak Nazire-i Seyfü' I-Misri, Düyek, Cantemir, f. 103-104, opus no 194.**

Ασίκ χουσεϊνί, τουγιέκ, Γριτσάνη 3, 150r → **Asik Huseyni Düyek, Cantemir, f. 46-47, opus no 84.**

Μουχαγιέρ δουγιέκ κιουτσιούκ Αλί Πέη, Γριτσάνη 3, 156v → **Pişrev-i 'Ali Beğ, der Mağām-ı Muḥayyer, Uşûleş Düyek, Bobowski, 70-1.**

Νεβά, [ήχος πλ. β´], φέρι μουχαμές, ΒΚΨ 60, 25v. → **Nevā 'Acemler Fer' -i Muḥammes, f. 37, opus no 68.**

Γγιουλιστάν πεντζιουγγιάχ, δουγιέκ, Γριτσάνη 3, 148v. → **Pencgāh Gülistān Düyek, Cantemir, f. 17-18, opus no 27.**

Χουσεϊνί, ντέβρι ρεβάν, ΒΚΨ 60, 52r. → **Hüseyni Dev-i Revān Hindliler, Cantemir, f. 93, opus no 172.**

Γκιούλ τέβρι Πεσρέφι, ήχος πλ. δ´, ντεβρί κεμπίρ, Γριτσάνη 3, 235v. → **Rast Gül Devr'i Devr-i kebir, Cantemir, f. 67, opus no 122.**

Χουσεϊνί γαμζεκιάρ ναζιρεσί Πεσρέφι, δουγιέκ, Γριτσάνη 3, 251v. → **Hüseyni Nazire-i Gamzekār Düyek, Cantemir, f. 170-171, opus no 314.**

Χουσεϊνί σουκουφεζάρ ναζιρεσί, δουγιέκ, ΒΚΨ 60, 39v. → **Hüseyni Nazire-i Şükūfezār Düyek, Cantemir, f. 50, opus no 90.**

Χιτζάζ τουρνά, σακίλ, ΒΚΨ 60, 22v. → **'Uzzal Turna Sakîl, Cantemir, f. 176-177, opus no 324.**

Σεγκιάχ, δουγιέκ, Γριτσάνη 3, 60v. → **Segāh Ruhban Düyek, Cantemir, f. 97-98, opus no 182.**

Μπεγιάτι, Behrām, ντεβρί κεμπίρ ΒΚΨ 60, 18r. → **Pisrev-i Behram Nefiri, Bobowski f. 69-1.**

Νεβά μπουγιούκ, δουγιέκ, ΒΚΨ 60, 26r. → **Büyük Nevā Düyek, Cantemir, f. 38-39, opus no 70.**

Ραστ μουρασά Πεσρέφι, δουγιέκ, Γριτσάνη 3, 221v & Γριτσάνη 3, 223v. → **Rast Muraşş 'a Düyek, Cantemir, f. 113, opus no 214.**

Νεβά μπουγιούκ, τσεμπέρ, ΒΚΨ 60, 47r. → **Büyük Neva çember, Cantemir, f. 102-103, opus no 191.**

Γριτσάνη 3

43v Ἰακάμ σεγκιάχ, ουσούλ μουχαμές, ήχος δ' λέγετος. Σερ χανέ, ορτά χανέ, τερκίπι, σερ χανέ και μιλαζιμέ, σον χανές ουσούλ σοφιάν. Τερκίπι β', τερκίπι γ'. Είτα σερ χανές μιλαζιμέ.

51v Μακάμ ατζέμ, ουσούλ τζεμπέρ, πεστρέφ αμά τζεμπέρ. Το αυτό. Μιλαζιμές. Το αυτό. Τερκίπι. Το αυτό. Είτα το πρώτο τερκίπι. Ορτά χανές. Τολάπι. Τερκίπι β'. Μιλαζιμές. Σον χανές. Πάλιν.

68r έτερον πεστρέφι ασιράν, ουσούλ τζεμπέρ. Το αυτό, μιλαζιμές, τολάπι, τερκίπι β', ορτά χανές, τερκίπι β', ντολάπι, είτα το σερ χανέ και έπειτα τον μιλαζιμέ, σον χανές, τολάπι, ντολάπι, είτα το σερ χανέ έπειτα τον μιλαζιμέ.

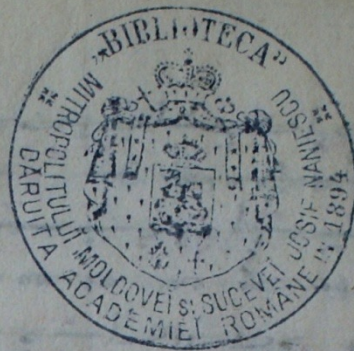
221v πεστρέφ μουρασά, μακάμ ραστ, ουσουλές τουγέκ. μιλαζιμές, τερκίπι β', τερκίπι γ', ορτά χανές, τερκίπι β', γ', δ', είτα το τελευταίο τερκίπι του μιλαζιμέ και ύστερον εξ' αρχής τον μιλαζιμέ έως τέλους είτα τον σον χαν[έ], σον χανέ, τερκίπι β', τερκίπι γ', του ορτά χανέ, είτα το τελευταίον τερκίπι τον μιλαζιμέ και αύθις τον μιλαζιμέ εξ' αρχής και τελειώνει.

ΒΚΨ 60:

6v Το αράκ ζαρμπέην, από αράκ, μουλαζουμές από ντουγκιάχ, τερκίπι β' από νεβά, τερκίπι γ' από αράκ, ο ορτά χανές από νεβά, τερκίπι β' από μουχαγέρ, ο μουλαζουμές από την αρχή, ο σον από ραστ (και ενδείξεις, μπουσελίκ, σαμπά).

11r πεστρέφι μακάμ καρτζιγάρ, δουγιέκ από ραστ *Τετερελα τερελελα*, ο μουλαζουμές από σεγκιάχ, *Τετερελα τερελελα*, τερκίπι β' από σεγκιάχ *Τετερελα τερελελα*, γ' τερκίπι από ραστ *Τετερελα τερελελα*, τερκίπι δ' από σεγκιάχ *Τετερελα τερελελα*, ορτά χανές από σεγκιάχ *Τετερελα τερελελα*, ο σον από νεβά *Τετερελα τερελελα*.

47r Το μπιγιούκ νεβά τζεμπέρ, από νεβά, μουλαζουμές από χουσεηνή, τερκίπι β' από σεγκιάχ, ορτά χανές από νεβά, μουλαζουμές, ο σον χανές από νεβά με νεχαβέντι, μπεγιατί.

κίαρη· Γράμματα και ήχος άρ
 χοντος ποταμίνωε τειρηνίε στήθε
 ελονιόδη δε Πασά νικηφόρου χίε
 ής ής ανηιοσφαι αρχιδουάνι
 γεκαίμε χουσεϊνί άσσηνί·
 ήσείη σοφιάν ήχος
 ή Φβ

α α δια δι ι ι ηδρα ηδ δε
 εε δειραρε διε ηε εη δερε νι δε νι
 ηε νι ε ε αη δερε δε διε νει
 α μα α αν ή μα α α ηε με η

Χουσεϊνί Ασηράν Κιάρη, Τα διρ
 τενε τενι τενε, Αμάν μάτια μου αν
 ξηρανθούν οι πικροί σας ποταμοί
 Γεωργίου Σούτσου, ήχος α' εκ
 του κάτω κε, σοφιάν, στίχοι
 Γεωργίου Σούτσου: BPA 784,1r.

Πεσρέφι του κυρ Ζαχαρίου,
μακάμ μπεστενιγκιάρ,
ήχος βαρύς,
ουσουλές τέβρι κεπίρ:
Γριτσάνη 3.

Handwritten musical notation in Arabic script, likely a manuscript for a song or piece. The notation is written in black ink on aged, yellowed paper. It consists of several lines of text, with some words and phrases written in red ink. The notation is a form of musical shorthand, possibly a type of tablature or a specific dialect of Arabic script used for music. The page is numbered '3' at the bottom left.

Ott 2

Bestenigâr Peşrev

Hânende Zacharias

Echos Varys tetraphonic diatonic

Devr-i kebîr

Ser hâne

Mûlazime

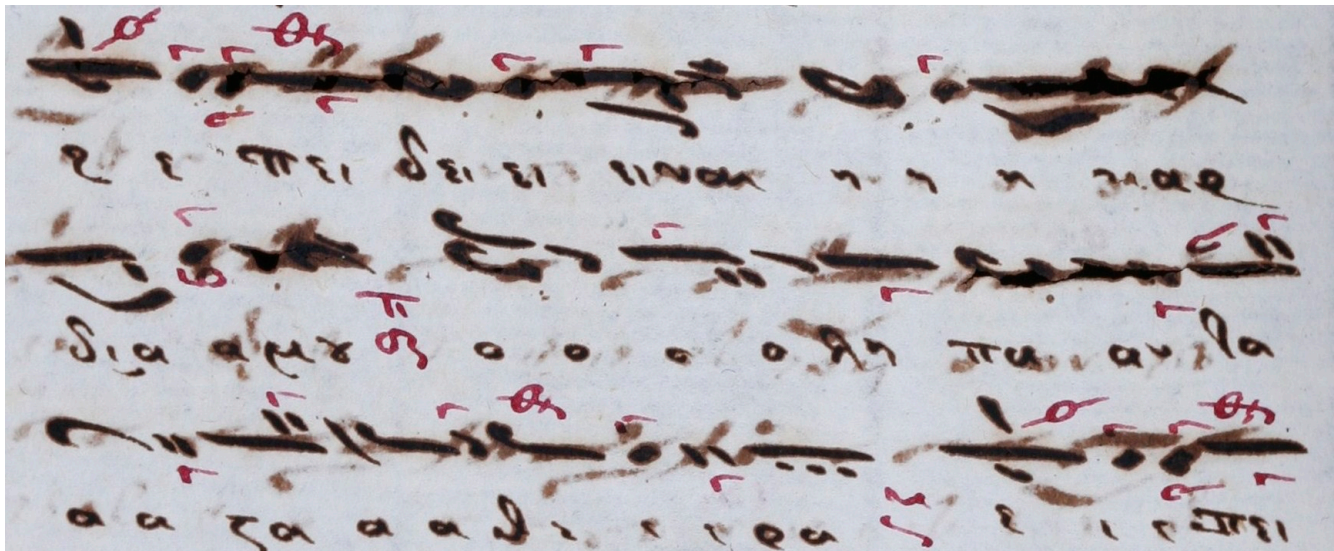
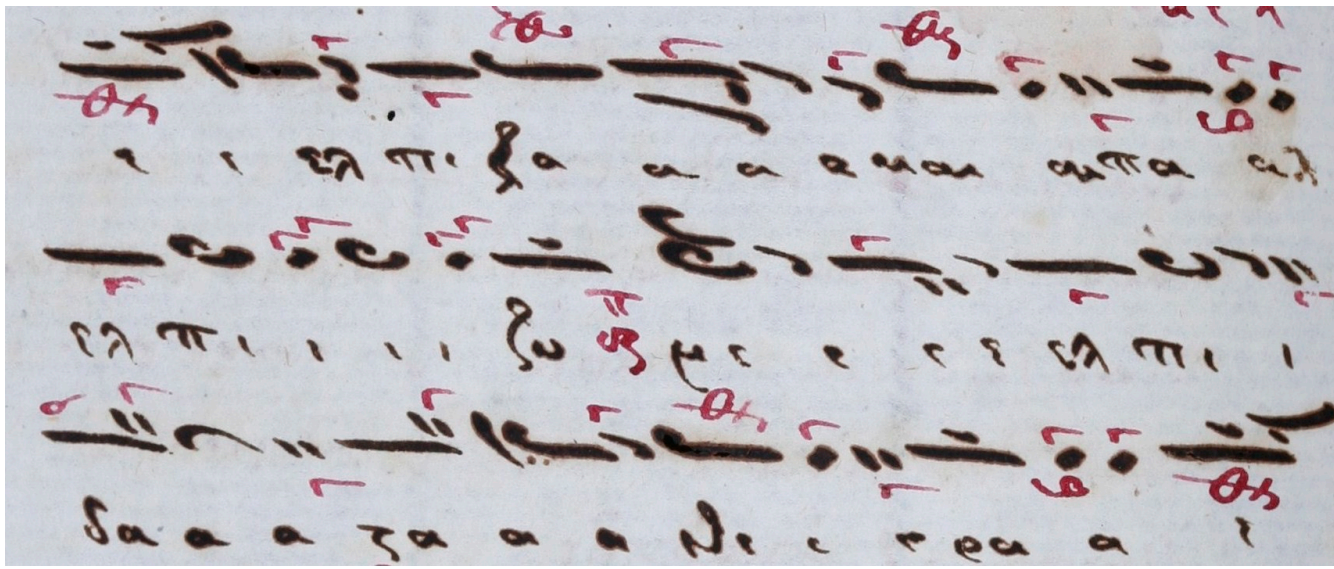

Orta hâne

Son Hane

Έλπιζα και πάλι ελπίζω Γρηγορίου Πρωτοψάλτου, ήχος πλ. α΄
σπάθιος, Χησάρ μπουσελίκ, τσιφτέ δουγκ: ΒΚΨ (ντοσιέ) 89, 14.